

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԵԼԵԱՆ

ԾԱՀԱՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

1907 - 1947

ԲԱՐՁՐ ՀՈՎԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԿԻՈՅ

Վ Ե Հ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ստորև կը հրատարակենք բազմաստիճանի դաստիարակ, գրագէտ եւ իմաստասէր Պ. Շահան Պերպերեանին Յոբելյանական Յայտարարութիւնը: Պ. Շահան Պերպերեան այլապէս կը օճանգրգուէ Սիոնը, որուն ճաղանդաւանքն ու հաւատարմութիւնը աշխատաւոր եղաւ օտարներով: Իսկ ժառ. Վարժարանի եւ Ընծայարանի մէջ իմաստասիրական եւ հոգեբանական գործաւոր դասերու իր աւանդումը անվիճելի հեղինակութեամբ, ինչպէս իր բազմաթիւ աշակերտներու նոյնպէս բովանդակ Միաբանութեան յարգանք եւ պատգամով:

Սիրոյ Պանուն Սբոց Յակոբեանց Միաբանութեան կը մասնակցի համալսիկն այս բնդհանուր յարգանքին, եւ կը մասնացան իր սրտովն ճշմոհաւորութիւնները երախտաւոր Յոբելյանին:

1907 Ապրիլի վերջը Պոլսոյ Պերպերեան վարժարանի իմաստասիրական նիւղերու ամպօրինին վրայ իր մեծանուն հօր՝ Նորդի հանդուցեալ Ռեթէո Պերպերեանին կը յաջորդէր դեռ տասնըվեցամեայ, կանխահա տաղանդով պատանի՝ Շահան Պերպերեանը: Այդ Թուականին է վեր, թիւ ընդհատումներով — իր ուսանողական երեք տարիները Բարիդի ՍՈՐՊՈՒՆԻ մէջ — ուրեմն զրեթէ լման քառասուն տարի՝ Պոլսոյ, Գահիրէ, ապա Նրուսադէմ եւ այժմ Անթիքա՝ Շահան Պերպերեան եղած է անխոչ, բազմահմուտ եւ հեղինակաւոր հմայիչ դասախօս մը իմաստասիրական գիտութեանց: Անոնք որ հետեւած են իր դասընթացներուն պիտի վկայեն թէ անոնցմով ինք՝ իմաստասիրական ծանօթութիւններ փոխանցող մը ըլլալէ շատ աւելին՝ իմաստասիրական խորացնող ու համադրող, մտածում կառուցանող մ'է եղած մեր մէջ: արդիական ինքնուրոյն եւ խորաթափանց տեսութիւններով իմաստասիրութիւնը ու մասնաւորաբար զեղապատութիւնը յառաջացնող միտք:

1911ի աշնան՝ Շահան Պերպերեան դեռ քսանամեայ, վկայուած Բարիդի Սորպոնին դպրոցական քննահասութեամբ պիտի վարէր հոն տասնըմէկ տարիներ: Ստիպուած լքել Պոլսը, 1924ին Շահան Պերպերեան իր եղբոր Օննիկ Պերպերեանի հետ կը ինքնէր Գահիրէի Պերպերեան վարժարանը զոր նոյնպէս իր եղբոր հետ միասին պիտի վարէր տասը տարիներ: Պոլսոյ թէ Գահիրէ՝ Շահան Պերպերեան իր դաշտափարապաշտութեան եւ բարձր ազգասիրութեան շունչով ոգեւորելով ունի բազմաթիւ նշանաւոր հաստատութիւնը հասցուցած է «եթուզներ» որոնք իրմէ հոսացուած իրը թանկ բարիք՝ կը խոստովանին իր մեծ դաստիարակի եւ բարոյական ու իմացական առաջնորդի ազդեցութիւնը:

Իբրեւ կենդանի խօսքի տիւրական արուեստագէտ՝ Շահան Պերպերեան, վերջին քառասուն տարիներու ընթացքին՝ Պոլսոյ թէ Բարիդի, Գահիրէ թէ Ալեքսանդրիա, Նրուսադէմ թէ Պաքիսթը, Պէյրութ թէ Լալէպ տուած է շատ մը քանախօսութիւններ եւ դասախօսութեանց շարքեր որոնցմով ոգեկան արժէքներու խանդաւորով քարոզող մը եւ հայ մշակութային ստեղծագործութեանց հեղինակաւոր բացատրիչ մը հանդիսացած է մեր երկրասարգ «եթուզներուն» համար:

Գարնան, հայ պարբերականներու մէջ իր ստորագրած բազմաթիւ օտոմանասիրութիւններով, գրաթան-իմաստասիրական փորձերով, քննադատական յօդուածներով, ինչպէս նաեւ դեռ թիւ Թուով միայն լոյս տեսած իր առանձին հատորներով Շահան Պերպերեան կը ներկայանայ մեր այսօրւան գրականութեան մէջ արդէն մասնաւորաբար՝ իմաստասիրական ճշգրիտ ու կշռութաւոր արձակ մը արժէքը գրելը:

Միւս կողմէ՝ առանց ասպարէզէն երաժիշտ մը ըլլալուն, կարծես տեղի տալով լոյս իր երաժշտական ստեղծագործ յայտնի տաղանդի մղումին, Շահան Պերպերեան յօրինած է մեր արդի բանաստեղծներու ջերթուածներուն վրայ 80է աւելի քնարերգական կտորներ եւ բազմաձայն

